

„...Csak munkával, kínnal ér el
dicső, merész dolgokat a halandó;
csak, mely dacol halállal és veszélyel,
az olyan élet híre maradandó,
mert ha nem hódol gyáva rémületnek,
minél kurtább, annál hosszabbra terjed.”

A MEGSZABADÍTOTT JERUZSÁLEM XVII. énekének 61. stanzájában pedig az Armida bűvkörébe került Rinaldo kiszabadításával megbízott öreg varázsló ezzel az intelemmel téríti vissza az ifjú bajnokot szent fogadalomban vállalt eredeti feladatához, a kereszt szolgálatához:

„Uram, nem nimfák, virágok, szirének
között, kies forrás partján üdülve
találhatunk, hanem csak az erények
fárasztó, meredek ormán az üdvre.
Nem jut ide, ki hőt, fagyot nem érzett,
s a gyönyör csapdáit ki nem kerülte.
Vagy szívesebben völgybe zárva tengnél,
fenséges madárként, mely szárnyra nem kél?”

VERSFORDÍTÁS-PÁLYÁZAT

Robert Frost

JÁRTASNAK KELL LENNI VIDÉKEN

Az égő ház az éji eget
Alkonyfényvel ragyogta be...
Most már csak a kémény állt a házból,
Mint szirmok nélkül egy bibe.

A szél nem arra vitte a lángot,
S az út túloldalán a pajta
Épen maradt: a hely nevét
Ő képviselte csak, elhagyatva.

Többé nem tárult ajtaja
Köves úton érkező csapatoknak,
Kazlát nem szálazták szekerek,
Paták a földön nem dobogtak.

Az ablakokon, melyek betörtek,
Ki- és berepült a sok madár,
Úgy zsongtak, ahogy sóhajtozunk,
Ha gondolatunk a múltba jár.

De nekik az égett szilfa kizöldült,
S az orgona is hajtott levelet;
Kerítéspóznán egy árva drótszál;
Az esetlen kútgém égre meredt.

Nekik ebben semmi se volt szomorú.
De habár fészük vigadozva zengett,
Jártasnak kellett lenni vidéken,
Hogy azt ne hidd: a rigók pityeregnek.

ALAK AZ AJTÓBAN

A szög tágult. Magas, látványszegény,
Egyöntetű hegyek legtetijén
Jártunk: tölgyek, tölgyek és semmi föld,
Ezért minden fa satnya, elgyötört.
De megszakadt a monotónia,
Mert egy ajtóban egy emberfia
Meredt hatalmasan és komoran,
És ha a kunyhóban hanyatt zuhan,
Feje eléri a túlsó falat.
De amíg láttuk, nem zuhant hanyatt.
Habár kietlen volt lakóhelye,
Láthatólag nem törődött vele.
Komoran állt, rendíthetetlenül,
S mogorván, bár talán tudtán kívül.
A tölgyfa fényt és meleget adott.
Tartott tyúkot, tartott egy malacot.
Volt kútja, ha felfogta az esőt,
S egy hatszor hármassal a ház előtt.
Volt társasága, melyre rá sem unhat,
Ha ennek tekinthetem vonatunkat.
Látta: eszünk. S üdvözlésféleképpen
Keze utánunk lobogott a szélben.

BELEEGYZÉS

Ha felhők felé tart ernyedni nyila,
 S az öbölbe égőn zuhan a nap,
 A történeteket nem siratja a
 Természet. Egy biztos: a madarak
 Tudják, hogy ideje van a sötétnek.
 Az egyikük torkában már a hangok
 Halkulnak s fakó szeme egyre szűkebb;
 Egy másik, aki túl messze csatangolt
 A liget fölött, mint egy nyíl, a fészke
 Felé repül s még épp hogy odaér.
 Ha bármit gondol, azt gondolja: „Végre!
 Most már legyen sötét nekem az éj.
 Legyen túl sötét: ne lásson szemem
 A jövőbe. Ami lesz, az legyen.”

FALJAVÍTÁS

Valami a fal ellen dolgozik.
 Fagyos földhullámokat gyűr alá,
 Lelökdösi a termésköveket,
 És rést üt, amin két ember is átfér.
 A vadászoké egész más eset:
 Követtem őket és kijavítottam,
 Ahol kő kövön nem maradt utánuk:
 Nyulat hajtottak fel rejtekhelyéről
 Csahos kutyáiknak. De hogy a rések
 Hogyan születtek, azt nem tudja senki;
 Egyszerűen csak ott voltak tavasszal.
 Értesítem szomszédomat a dombon;
 Egy nap találkozunk s végigmegyünk:
 Helyreállítjuk megint a falat.
 A fal mindvégig közöttünk marad –
 Kinek-kinek a hozzá hullt kövek.
 Van cipó-, sőt labdaméretű is,
 Úgyhogy elkel egy kis ráolvasás:
 „Így maradsz, amíg hátat fordítunk.”
 Ujjunkon a bőr megkeményedik.
 Megint egy szabad ég alatti sport:
 Egy oldalon egy ember. Ugyanakkor

Falra itt egyáltalán semmi szükség:
Az ő felén fenyők, nálam gyümölcsös.
Almafáim soha nem kelnek át
És nem eszik meg a tobozait.
Szerinte „Jó kerítés – jó viszony.”
Tavasz van, és belém bújt a kisördög,
Szeretnék kételyt ébreszteni benne:
„Mitől lesz jó viszony? Nem arra áll ez,
Ahol téhen van? De itt nincs téhen.
Mielőtt falat húznék, felteszem
A kérdést, hogy mit falazok be vagy ki,
És hogy megbánthatok-e valakit.
Valami a fal ellen dolgozik,
Földig akarja rombolni.” „Manók”,
Mondhatnám, bár nem azok, s jobb szeretném,
Ha ő mondaná. Elnézem, ahogy
Két kőre ráterpeszti két kezét,
S jön, mint vad kőkorszaki fegyveres.
Úgy tűnik, sötétben tapogatózik
És nemcsak a fák árnyéka miatt.
Nem gondol bele, mit jelent a szólás,
S mivel apja olyan jól kitalálta,
Csak mondja: „Jó kerítés – jó viszony.”

KILÁTÓPONT

Ha fáktól fáradtan embert kutat
Szemem, reggel egy dombra felmegyek;
Ott szarvasmarhák őrzik a gyepet,
S én, a lehajló borókák alatt
Nem látzom, de élesen látszanak
S fehéren, távol minden emberi
Otthontól a szomszéd domb sírjai –
Néha élőknek látok holtakat.
És ha délre mindebből elegendem lett,
Csak a karomra fekszem és a nap
S a forró domb kigyújtja arcomat,
Légzésemről kék virágok remegnek,
Érzem a föld- s morzsoltnövény-szagot –
A hangyák kráterébe bámulok.

Imreh András fordításai